

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Studiewijzer Nationale Opleiding MediaCoach

Inspirerende opleiding voor professionals: digitale geletterdheid, mediawijsheid, mediaempowerment

Virtuele opleiding, dag- of avond.

Inleiding

In 2005 heeft de Raad voor Cultuur het advies 'Mediawijsheid, op weg naar nieuw burgerschap'¹ uitgebracht aan de Tweede Kamer. Daarin adviseert de Raad om in Nederland MediaCoaches in het onderwijs op te leiden met als doel het verbeteren van de *mediawijsheid* van jeugd. Naar aanleiding van dit advies is in 2006 op initiatief van de Nationale Academie voor Media & Maatschappij (een project van Stichting Reklame Rakkers) een expertisegroep samengesteld, die het curriculum van de Nationale Opleiding MediaCoach heeft opgesteld. Intussen wordt de opleiding ondersteund door de Europese Commissie vanuit het Leonardo Da Vinci en het Erasmus+ fonds, is de opleiding door de [Europese Evens stichting uitgeroepen tot 'good practice'](#) gekozen om mediawijsheid in Europa te verbeteren en maakt de opleiding deel uit van het project [The European MediaCoach Initiative](#), ondersteund door het Erasmus+ Programma van de Europese Commissie. Het is de MediaCoach die werk maakt van digitale geletterdheid en mediawijsheid! Zie www.mediaenmaatschappij.nl

Functie- en taakomschrijving MediaCoach

De Nationale Academie voor Media & Maatschappij verstaat onder een Nationaal MediaCoach: *iemand die de Nationale Opleiding MediaCoach heeft gevolgd dientengevolge professionele kennis heeft van mediawijsheid, digitale geletterdheid en mediaempowerment; blijvend is gecertificeerd (middels het jaarlijks terugkomprogramma); binnen de eigen werkomgeving of in samenwerking met een collega-instelling begeleiding en inspiratie biedt bij mediaonderwijs en media-opvoeding, en zorgdraagt voor de continuïteit en ontwikkeling van dit mediaonderwijs en -opvoeding, al dan niet in samenwerking met partners buiten de eigen werkomgeving.*

Een Nationaal MediaCoach is: deskundig, inspirerend, niet oordelend en weet zich boven de materie te bewegen. Deze aspecten komen tijdens de bijeenkomsten iedere keer ter sprake. Als houvast en als evaluatiemethode wordt tijdens de opleiding en terugkomdagen de CHECK-methode (professionele feedback in zowel een online als offline omgeving) gehanteerd.

---

¹ www.cultuur.nl

Sinds de start van de opleiding in 2007 zijn er al meer dan 2400 actieve Nationaal MediaCoaches opgeleid, voornamelijk in het onderwijs, maar ook in bibliotheek/mediatheek, zorg en hulpverlening, kinderopvang, media en in overige instanties. Bovendien zijn er steeds meer Nationaal MediaCoaches als zelfstandigen actief. De opleiding wordt niet alleen in Nederland gegeven; ook op Curaçao en Sint-Maarten zijn MediaCoaches reeds opgeleid. De Academie maakt sinds 2017 deel uit van het project European MediaCoach Initiative, gezamenlijk met universiteiten in Cyprus, Griekenland, Roemenië, Bulgarije en Portugal: <http://mediacoacheurope.com>.

In het voorjaar 2023 is tevens gestart met de ontwikkeling van een soortgelijke MediaCoach opleiding in samenwerking met de Servische organisatie MediaDiversity. In de volgende West-Balkan landen: Servië, Albanië en Kroatië, worden journalisten, media-experts en influencers getraind om in hun eigen landen de Nationale Opleiding MediaCoach te verzorgen. Ook dit project is financieel ondersteund door de Europese Commissie.

European Media
Coach Initiative

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Het vakgebied heeft in de laatste 10 jaar een enorme vlucht genomen. Gebaseerd op de resultaten van wetenschappelijk onderzoek door de Radboud Universiteit Nijmegen, spreekt men sinds eind 2015 ook wel van *media-empowerment* van mensen, een nieuwe verfijnde methode om mensen 'krachtig te maken in hun gebruik van de media'. Naast media-empowerment wordt binnen de opleiding ook het begrip *mediawelzijn* behandeld: een brede visie op gezondheid nu burgers een hybride leven hebben, offline en online. *Digitale geletterdheid of mediawijsheid* is de rode draad in de opleiding. In feite is het de MediaCoach die binnen de eigen organisatie, op professionele wijze vormgeeft aan digitale geletterdheid, mediawijsheid, media-empowerment en mediawelzijn. De methoden komen tijdens de opleiding uitgebreid aan bod.

Doelstelling Nationale Opleiding MediaCoach

De Nationale Opleiding MediaCoach is qua niveau een post-HBO opleiding, gecertificeerd en verzorgd door de non-profit Nationale Academie voor Media & Maatschappij² met als *train-de-trainer* doelstelling; het verbeteren van de mediawijsheid van professionals, zodat zij in staat zijn deze hernieuwde kennis, vaardigheden en houding op een pedagogische en didactische wijze over te dragen aan anderen en een eigen mediawijsheidbeleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren binnen hun eigen vakgebied. *Mediawijsheid is de combinatie van kennis, vaardigheden en mentaliteit die mensen nodig hebben om zich bewust, kritisch en actief te kunnen bewegen in deze fundamenteel gemedialiseerde wereld.* Mediawijsheid maakt deel uit van digitale geletterdheid. Zie www.kennisnet.nl/publicaties/werken-aan-digitale-geletterdheid-van-visie-naar-praktijk

---

² Een project van Stichting Reklame Rakkers - www.mediaenmaatschappij.nl

CRKBO geregistreerd, lid van de NRTO, branche-erkend en Europees ondersteund

De Nationale Opleiding MediaCoach wordt afgesloten met een examen dat recht geeft op het officiële certificaat 'Nationaal MediaCoach' namens de Nationale Academie voor Media en Maatschappij, een project van

Stichting Reklame Rakkers. Stichting Reklame Rakkers is lid van de NRTO (Nederlandse Raad voor Trainingen en Opleidingen) en is drager van het NRTO keurmerk. De Stichting staat sinds 2009 geregistreerd in het CRKBO-kwaliteitsregister³ (Centraal Register voor Kort Beroeps Onderwijs) en volgt diverse CRKBO-goedgekeurde procedures. Stichting Reklame Rakkers is een erkend opleidingsinstituut door de FCB, de erkennende organisatie voor opleiders in de branches jeugdzorg, kinderopvang en/of sociaal werk. Tenslotte is de Stichting aangesloten bij Mediawijzer.net, het door de overheid (ministerie OCW) geïnitieerde mediawijsheid-expertisecentrum. Het doel van Mediawijzer.net is om samen met de aangesloten organisaties (netwerkpartners) een verbetering van de mediawijsheid

van alle burgers in Nederland te realiseren. In 2017 werd Stichting Reklame Rakkers uitgenodigd als expert-organisatie bij het Europese MediaCoach Initiative, dat een soortgelijke opleiding ontwikkelde in 5 andere EU landen. Het project werd ondersteund door het Erasmus+ Fonds van de Europese Commissie.

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach

De opleiding is op post-HBO niveau en is gericht op mensen met een affiniteit voor media-gerelateerde thema's, die voornamelijk werkzaam zijn in het basis-, voortgezet-, speciaal-, of beroepsonderwijs, maar ook in bibliotheek of mediatheek, zorg of –hulpverlening, buurtwerk en andere instanties. De vooropleiding van studenten bestaat uit een HBO opleiding of een MBO opleiding met 3 jaar werkervaring. Meerdere deelnemers hebben zich na de opleiding gevestigd als zelfstandig Nationaal MediaCoach. De Nationale Opleiding MediaCoach wordt door de studenten beschouwd als aanvullend beroepsonderwijs, maar vaak ook als een voorbereiding op een nieuwe carrièrestap. De opleiding is maatschappelijk breed georiënteerd en is gericht op een samenwerking tussen alle betrokken partijen. Deze samenwerking komt tijdens de opleiding al tot stand doordat de deelnemers afkomstig zijn uit allerlei vakgebieden. De opleiding biedt steeds de mogelijkheid om de behandelde thema's op pedagogische en didactische wijze naar de eigen werkpraktijk te vertalen. Dit geldt ook voor het te maken *mediawijsheid-beleidsplan*. Dit plan (onderdeel van het examen) is in feite een blauwdruk van de eigen, gewenste en toekomstige MediaCoach praktijk waar hij of zij digitale geletterdheid of mediawijsheid vormgeeft.

Opleidingsprogramma, -kosten, -materiaal en in-company opleiding

De Nationale Opleiding MediaCoach duurt 3 maanden, bestaat uit een aantal altijd actuele dossiers zoals: online privacy, online pesten, commerciële invloeden online, Kunstmatige Intelligentie e.a. Naast de algemene bijeenkomsten (waarin tijd wordt ingeruimd voor studievragen) heeft elke student recht op maximaal 1 uur individuele (vaak opgesplitst in twee keer een half uur) studiebegeleiding door de hoofddocent. Studenten

³ www.crkbo.nl

volgen de opleiding op twee manieren: in online bijeenkomsten en via de virtuele Campus, bestaande uit zelfstandig e-learning. Elk kwartaal starten nieuwe dag- en avondopleidingen met bijeenkomsten op woensdagmiddagen/avonden (zie het exacte programma op www.nomc.nl).

De opleiding wordt ook (in company) regelmatig georganiseerd op uitnodiging van verschillende organisaties. Het programma wordt daarbij op aanvraag aangepast aan specifieke doelgroepen. Wilt u voor uw team deze in company opleiding? Neemt dan contact op met Liesbeth Hop: liesbeth.hop@mediaenmaatschappij.nl

De kosten voor deelname aan de reguliere dag- of avondopleiding zijn als volgt:

Deelname in september, januari of april groepen   1.795,00 euro per persoon

Deze prijs is inclusief examens, eventueel eenmalig herexamen en het certificaat, maar exclusief de studiemap met studiematerialen á 95 Euro en de boeken op de verplichte vakliteratuurlijst (geraamde kosten 65 euro, deze boeken zijn ook te leen in de meeste bibliotheken). Tijdens de opleiding heeft de deelnemer toegang tot een besloten leeromgeving van de website waar aanvullend les- en videomateriaal beschikbaar wordt gesteld. Deze online informatie is uitsluitend bedoeld voor deelnemers aan de opleiding met inloggegevens en de Academie is niet aansprakelijk voor verkeerd gebruik van deze informatie. Zie de website www.nomc.nl voor het rooster van de data van de bijeenkomsten.

Het examen: aanwezigheid, theorie, houding, praktijk en het eigen mediawijsheid beleidsplan

Studenten kunnen aan het examen deelnemen als zij: alle interactieve opdrachten hebben gedaan, voor alle dossiers een evaluatie volgens de CHECK methode hebben ingestuurd, alle Campus-dossiers (e-learning) tot en met de kennistoets hebben afgerond, en aan alle online bijeenkomsten hebben deelgenomen. Studenten mogen 2 online bijeenkomsten missen, maar worden geacht deze via de virtuele Campus zelfstandig in te halen. Wanneer er meer dan 2 bijeenkomsten worden gemist, is er geen mogelijkheid om deel te nemen aan het examen.

Het examen bestaat uit een theoretisch, houdings- en een praktijkdeel, welke worden beoordeeld volgens de examenprocedure. Het theoretische deel bestaat uit toegepaste vragen over de eigen werkpraktijk van de deelnemers. Het houdingsaspect wordt tijdens de opleiding getoetst aan de Nationaal MediaCoach gedragscode, die tijdens de eerste bijeenkomst wordt gecommuniceerd aan de deelnemers. Het praktijkdeel bestaat uit het opstellen van een eigen mediawijsheid beleidsplan voor de eigen werkpraktijk. Deelnemers worden uitgebreid begeleid. Elke student komt in aanmerking voor een eventueel eenmalig en kosteloos herexamen.

Certificaat Nationaal MediaCoach

Wanneer het examen succesvol wordt afgerond, geeft de opleiding recht op het officiële Nationaal MediaCoach Certificaat en het Nationaal Keurmerk Mediawijsheid voor de instelling waar de gecertificeerde MediaCoach werkzaam is. Bij deelname aan het terugkomprogramma van 2 middagen per jaar, wordt dit certificaat jaarlijks verlengd en ontvangt men het verlengingscertificaat Nationaal MediaCoach.

Nationale Keurmerk Mediawijsheid

Het Nationale Keurmerk Mediawijsheid geeft aan dat een organisatie het belang van de ontwikkeling van mediawijsheid bij jeugd, ouders en andere volwassenen onderkent en dit in het beleid heeft opgenomen.

Deze organisatie heeft een gecertificeerd Nationaal MediaCoach in dienst als professioneel aanspreekpunt en initiator van mediawijsheid projecten. De Nationaal MediaCoach heeft de Nationale Opleiding MediaCoach succesvol afgerond en neemt elk jaar deel aan het aangeboden terugkomprogramma (zie onder).

Jaarlijks terugkomprogramma ter verlenging certificaat

Naar aanleiding van de snelle mediaontwikkelingen wordt gezorgd voor continue bijscholing van gecertificeerde Nationaal MediaCoaches. Zij krijgen na de opleiding kosteloos toegang tot de digitale bibliotheek in het besloten deel van de website met actuele informatie en nemen 2 keer per jaar deel aan een terugkomprogramma, één keer in het voorjaar en één keer in het najaar. Het programma van deze terugkomdagen sluit altijd aan bij de actuele thema's, er worden trends gepresenteerd die van grote invloed (zullen) zijn op het vakgebied van MediaCoaches. Tijdens de terugkomdagen krijgen MediaCoaches de kans hun kennis te vernieuwen, om te overleggen met collega's en de trends toe te passen in hun eigen vakgebied. MediaCoaches worden uitgenodigd om voor hen waardevolle thema's aan te brengen voor het programma. Deelname geeft recht op jaarlijkse verlenging van het officiële certificaat. De kosten en data voor deelname vindt u op www.nomc.nl.

Het terugkomprogramma bestaat uit 2 middagen per jaar:

Voorjaar: Eind maart tot begin juni: online of fysiek

Najaar: Eind september tot begin december: online of fysiek

Lid van het netwerk van Nationaal MediaCoaches (www.mediacoachinbeeld.nl)

Na het behalen van het officiële certificaat krijgen Nationaal MediaCoaches met een eigen inlogcode toegang tot een besloten deel van de website van de opleiding, waar zij op elk gewenst moment een schat aan actuele informatie, materiaal en adviezen kunnen vinden en waar zij in contact kunnen komen met collega MediaCoaches uit heel Nederland. Ook kunnen zij vanaf dat moment deelnemen aan de landelijke projecten die regelmatig voor Nationaal MediaCoaches worden georganiseerd. Ook kan men deelnemen aan de actuele en goed bezochte LinkedIn-groep voor gecertificeerde Nationaal MediaCoaches en aan het eigen platform www.mediacoachinbeeld.nl. Studenten van de Nationale Opleiding MediaCoach maken meteen deel uit van het Europese project European MediaCoach, ondersteund door de Europese Commissie. Zie www.nomc.nl.

Studiebelasting, studiebegeleiding en Flipping the classroom!

Studenten aan de Nationale Opleiding MediaCoach besteden *gemiddeld* 5 uur per week aan lezen en bestuderen van vakliteratuur en het aangeleverde studiemateriaal en het maken van thuisopdrachten. Relevante thema's worden behandeld in dossiers, die gedeeltelijk schriftelijk, maar ook online en interactief plaatsvinden.

De Academie hanteert het zogenaamde *'flipping the classroom'* systeem door studenten voorafgaand aan de bijeenkomsten al belangrijke theoretische kennis over te dragen. Op deze manier kan er tijdens de virtuele bijeenkomsten gewerkt worden aan het uitwerken van de dossiers en kunnen de deelnemers samenwerken in vakgroepen aan praktijkgerichte opdrachten. Dit bevordert de bekwaamheid van de studenten al tijdens de opleiding.

Tijdens de opleiding wordt door de studenten thuisgewerkt aan het opstellen van een professioneel *Beleidsplan Mediawijsheid*, waarmee zij na de opleiding direct met digitale geletterdheid, mediawijsheid, media empowerment en mediawelzijn aan de slag kunnen. Tijdens de opleiding worden door de docenten studierichtlijnen gegeven. De docenten zijn voorafgaand aan elke bijeenkomst een half uur van tevoren aanwezig voor *individuele studiebegeleiding*. Daarnaast zijn de docenten gedurende de opleiding tijdens kantooruren *via email of telefoon* te bereiken voor vragen of begeleiding. Voor elke student geldt minimaal 1 uur online studiebegeleiding door de hoofddocent, welke gedurende de opleiding aan te vragen is.

Evaluatie- en klachtenprocedure

De Academie hanteert een uitgebreide [evaluatieprocedure](#) bij elke sessie van de opleiding, waarvan de resultaten worden besproken tijdens de wekelijkse docentenintervisie, maar ook tijdens het tweemaandelijks team overleg. Tevens heeft de Academie een CRKBO goedgekeurde [klachten – en geschillenprocedure](#), waarbij de deelnemers terecht kunnen bij een onafhankelijke klachtencommissie. Het is tevens mogelijk een beroep te doen op de NRTO geschillencommissie, geheel volgens de [NRTO Algemene Voorwaarden Consumenten](#), die door de Nationale Academie voor Media en Maatschappij worden gehanteerd.

De Nationale Opleiding MediaCoach, geheel virtueel

De Nationale Opleiding MediaCoach (en een groot aantal bijeenkomsten van het bijbehorende terugkomprogramma) wordt virtueel verzorgd. Hiervoor hebben we een online vakdidactiek ontwikkeld waarbij verdieping en activering voorop staan. De deelnemers van de virtuele opleidingen waarderen de aanpak zeer en benoemen vele voordelen:

Praktische voordelen:

- Reistijd- en kostenbesparing
- Tijdbesparing: het uitroosteren/voor anderen afwezig zijn is minimaal, zowel professioneel als privé.
- Flexibiliteit bij tijndeling: de deelnemers kunnen beter privé- en werkactiviteiten combineren.
- Toegankelijker en laagdrempeliger dan ooit: het maakt niet langer uit wáár men zich bevindt
- Toegankelijker voor ZZP'ers: zij betalen de opleiding geheel zelf en wensen eerder een virtueel verzorgde opleiding vanwege de voornoemde argumenten
- Duurzaamheid: doordat het vervoer wegvalt wordt dit argument door vele deelnemers genoemd.

- Internationalisatie: de Nationale Opleiding Media Coach maakt deel uit van een Europees programma, dat inhoudt dat ook internationale deelnemers meedoen: dit kan alleen maar online.

Inhoudelijke voordelen:

- Efficiëntie: de deelnemers blijken beter voorbereid en actiever de bijeenkomsten bij te wonen dan wanneer zij dit fysiek deden.
- Interactiviteit: de deelnemers worden door de online vakdidactisch onderlegde docenten gestimuleerd om interactief bezig te zijn. De bijeenkomsten bestaan uit activerende opdrachten die in vakgroepen worden uitgevoerd.
- Begeleiding: elke student heeft recht op minstens 1 uur persoonlijke studiebegeleiding van de docent, hier wordt volop gebruik van gemaakt. Ook deze begeleiding is virtueel.
- Examenresultaten: de deelnemers blijken beter te scoren bij het virtuele examen dan bij het fysieke examen. Als belangrijkste reden wordt door de deelnemers genoemd: het examen maken in de eigen omgeving in plaats van in een examenlokaal (minder stress).

Uitgangspunten voor de opleiding

Voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach is de expertgroep het eens geworden over een aantal algemene uitgangspunten:

1. De materie wordt op een *positieve, opbouwende manier* voorgelegd aan de doelgroepen. De inhoud moet zich niet alleen richten op de gevaren en risico's van media, maar juist ook de voordelen en mogelijkheden van de media benadrukken.

2. Het gaat *niet om het af- of beschermen van burgers* voor vermeende schadelijke invloeden, maar om het vergroten van het bewustzijn en de kennis over de commerciële gemedialiseerde maatschappij om hen heen⁴.

3. Kinderen en jongeren zijn steeds jonger online via (spel)computers, tablets of mobiele telefoons. Het wordt steeds moeilijker om te weten wat zij online doen en om hen daarin te begeleiden. Het betekent dat de jeugd steeds jonger zelfstandig beslissingen moet nemen over bijvoorbeeld het plaatsen van berichten of foto's, hun eigen gedrag online maar ook over hoe zij reageren wanneer de media hun emoties aanspreken. *Het is dus van belang dat de jeugd niet alleen mediakennis krijgen aangeboden, maar dat zij bijvoorbeeld ook inzicht krijgen in het vaak subtiele beroep dat media doen op hun gevoelsleven.*

Daarnaast is het nodig om de jeugd te stimuleren zélf na te denken over hun motivatie en mogelijke strategie om slim met media om te gaan. Dat maakt hen krachtig in hún online wereld. Ze moeten het zelf doen! Na *mediawijsheid* is het nu dus tijd voor *media-empowerment*.

---

⁴ Raad voor Cultuur 2005, www.cultuur.nl

Competenties Nationaal MediaCoach

De Nationaal MediaCoach beschikt na afronding van de opleiding over de benodigde kennis van digitale geletterdheid of mediawijsheid en media-empowerment als begrippen, maar is ook op de hoogte van relevante mediawijsheid-projecten in binnen- en buitenland. Daarnaast heeft de MediaCoach kennis van alle belangrijke mediathema's die een maatschappelijke discussie veroorzaken. Daarbij worden verschillende opinies behandeld, waardoor de MediaCoach een genuanceerd beeld krijgt van de stand van zaken. De Nationaal MediaCoach heeft kennis van de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van media- en informatietechnologie, relevante wetenschappelijke bronnen, artikelen en onderzoek. De Nationaal MediaCoach kan deze toepassen voor het eigen werkveld en de eigen doelgroep(en).

De Nationaal MediaCoach beschikt na de opleiding over een breed scala aan competenties, die zijn gebaseerd op het ontwikkelen van kennis, diverse (media)vaardigheden, visie en mentaliteit. Tijdens de opleiding ligt de nadruk op het vertalen van deze competenties in meetbare pedagogische en didactische projecten, waardoor de Nationaal MediaCoach straks aantoonbaar succes behaalt in de eigen werkomgeving. Als rode draad door de opleiding heen is het ontwikkelen van de eigen coaching-vaardigheden en de eigen persoonlijke ontwikkeling. De Nationaal MediaCoach speelt in de praktijk namelijk een belangrijke voorbeeldrol, waarbij een open, eerlijke en nieuwsgierige houding zonder te snel te oordelen, een voorwaarde is om mensen goed te kunnen bijstaan. De expertisegroep heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop mediawijsheid aan burgers kan worden aangeleerd. Het blijkt dat mediawijsheid uit 4 competentieniveaus bestaat. Deze 4 niveaus dienen als basis voor de inhoudelijke opzet van de Nationale Opleiding MediaCoach. Ook de studenten doorlopen zelf deze niveaus tijdens de opleiding: *Mediabewustzijn*, *Mediabegrip*, *Mediahouding*, *Mediagedrag*. We hanteren het gedachtengoed *Mediaempowerment en Mediawelzijn* als richtlijnen voor de gehele opleiding en de materialen en opdrachten die worden gebruikt.

1. Competenties Nationaal MediaCoach

1.1 Kennis en media-empowerment

De Nationaal MediaCoach heeft uitgebreide kennis van Mediaempowerment en weet dit in alle projecten en lesprogramma's toe te passen. Mediaempowerment bestaat uit 4 kwaliteiten, die we kunnen activeren bij onze doelgroep:

- a. *Kennis*: begrijpen wat media zijn en hoe en door wie het gemaakt wordt, begrijpen dat media de werkelijkheid kunnen kleuren, begrijpen hoe je media-apparatuur en -toepassingen kan gebruiken en in kan zetten om bepaalde doelen te bereiken, en begrijpen hoe je zelf media-content kan creëren (weten)
- b. *Intuïtie*: kunnen voelen en benoemen wat media met je doen (voelen)
- c. *Vaardigheid*: het zelfvertrouwen hebben én in staat zijn om actief en bewust met media om te gaan (doen)
- d. *Motivatie*: intrinsiek gemotiveerd zijn om actief en bewust met media om te gaan (willen)

1.2 Media en maatschappij

- Digitale geletterdheid, mediawijsheid, media-empowerment, mediawelzijn: definities en projecten in binnen- en buitenland
- Maatschappelijke discussie rondom media-gerelateerde thema's
- (Media)opvoedstijlen
- Media- en informatietechnologie
- Wetenschap en onderzoek
- Informatievaardigheden, kennis van bronnen

De Nationale Opleiding MediaCoach besteedt aandacht aan het ontwikkelen van digitale geletterdheid of de mediawijsheid bij alle burgers: jeugd, volwassenen en senioren. De Nationaal MediaCoach beschikt na afronding van de opleiding over uitgebreide kennis van de belevingswereld van de wijze waarop de eigen doelgroepen media gebruiken. Tijdens de opleiding wordt een beroep gedaan op de ervaringen en kennis van doelgroepen van de deelnemers, zij worden als expert van hun werkveld beschouwd.

1.3 Media en burgers

- Belevingswereld van diverse (groepen) burgers
- Mediagebruik door burgers
- Trends, incidenten en beleid

2. Vaardigheden

De Nationaal MediaCoach beschikt over een aantal noodzakelijke vaardigheden die hen in de praktijk ondersteunen. Tijdens de opleiding wordt uitgebreid geoefend met coaching vaardigheden en wordt ruim aandacht geschonken aan het didactisch goed ontwikkelen van activiteiten en materialen. Tevens komen communicatie- en presentatietechnieken ruim aan bod. Daarnaast zijn de Nationaal MediaCoaches na de opleiding in staat om zelfstandig projecten te ontwerpen en uit te voeren aan de hand van professioneel projectmanagement.

- Coaching-vaardigheden, zelfreflectie
- Pedagogische en didactische vaardigheden
- Communicatie en presentatietechnieken
- Pragmatisch projectmanagement

3. Visie en Mentaliteit

De Nationale Opleiding MediaCoach besteedt veel aandacht aan het ontwikkelen van de eigen visie en mentaliteit van de Nationaal MediaCoach. Gezien de snelle mediaontwikkelingen is het belangrijk dat de Nationaal MediaCoach in staat is te anticiperen op de toekomst en een rol kan spelen bij de beleidsontwikkeling van de eigen instantie. Scholen hebben moeite met het ontwikkelen van passend mediabeleid en benutten daardoor de ontwikkelingen nog niet op vakinhoudelijk, pedagogisch en didactisch vlak. Dat is een gemiste kans. De Nationaal MediaCoach is in staat dit beleid vorm te geven en aan te sturen. Bibliotheken in Nederland hebben van het Ministerie van OC&W de opdracht gekregen een *loket mediawijsheid* in te richten. De Nationaal MediaCoach, werkzaam bij een bibliotheekorganisatie, is na de opleiding in staat hiertoe het initiatief te nemen en een effectief beleidsplan in te dienen, het curriculum voor scholing van collega's te ontwerpen en de scholing te verzorgen en een plan van aanpak te ontwerpen en uit te voeren.

- Digitale geletterdheid, mediawijsheid en mediaempowerment, visie en aanpak
- Ontwikkelen passend mediabeleid voor de eigen school
- Ontwikkelen van passend mediabeleid in buurtwerk, de hulpverlening en welzijnssector
- Bibliotheek en school van de toekomst
- De MediaCoach als ZZP'er
- Ontwikkelen visie voor diverse doelgroepen en werkvelden
- Het spelen van een belangrijke voorbeeldrol voor diverse doelgroepen

4. Werkvormen tijdens de opleiding

Tijdens de opleiding worden bepaalde onderdelen plenair behandeld, maar de nadruk van de opleiding ligt op de zelfwerkzaamheid van de deelnemers, waardoor zij al snel naar de rol van MediaCoach toegroeien. Er wordt regelmatig in kleinere vakgroepen gewerkt aan opdrachten en er is tijd voor opinievorming, discussie en het bespreken van het lesmateriaal en thuisopdrachten. De docenten zijn vóór de sessies beschikbaar voor intervisie, ná de sessies zijn de docenten op werkdagen te bereiken via e-mail of telefoon. De contactgegevens van de docenten zijn te vinden in de eerste Inleiding Dossier (introductie NOMC) van de opleiding. Na de bijeenkomst zijn er korte video's te zien over de behandelde lesstof.

Inhoudelijke opzet Nationale Opleiding MediaCoach: werken aan dossiers!

De opleiding bestaat uit relevante actuele thema's die wat betreft kennis, vaardigheden en houding door de deelnemers gezamenlijk worden uitgewerkt in zogenaamde dossiers. Deelnemers werken zowel schriftelijk als online als interactief en tijdens de virtuele bijeenkomsten aan het dossier. Er bestaat een goede balans tussen online en offline werken tijdens de opleiding. Naast een verplichte literatuurlijst ontvangen de deelnemers een persoonlijke inlogcode voor het besloten deel van de website waar voorbereidend materiaal beschikbaar is en wordt er samengewerkt in een besloten LinkedIngroep van de specifieke opleiding.

Indeling van de opleiding

De opleiding bestaat uit thema's die Dossiers worden genoemd. Deze dossiers worden tweeërlei behandeld: of via een online bijeenkomst of via e-learning. Er is altijd een wekelijkse studiebegeleiding beschikbaar, deze duurt een half uur. Soms wordt het studiehalfuur ook gebruikt voor het behandelen van praktijkgericht lesmateriaal. Als het een bijeenkomst betreft: per sessie worden 1 of 2 dossiers behandeld, waarvoor steeds opdrachten worden verstrekt die in kleine vakgroepen worden uitgewerkt en daarna plenair gepresenteerd. Een bijeenkomst ziet er dus globaal uit als volgt:

- 30 minuten De docenten zijn aanwezig voor studiebegeleiding of behandeling van praktijkgericht (les)materiaal (ook online)
- 75 minuten Introductie dossier (Kennis, vaardigheden en mentaliteit) met praktijkopdrachten en intervisie, afgewisseld met korte pauzes
- 65 minuten Introductie (vervolg) dossier (Kennis, vaardigheden en mentaliteit) en praktijkopdrachten en intervisie, afgewisseld met korte pauzes
- 10 minuten Bespreken thuisopdrachten en studiematerialen

De docenten

Bamber Delver coördineert de Nationale Opleiding MediaCoach en maakt deel uit van de directie van de Nationale Academie voor Media en Maatschappij. Hij is tevens hoofddocent tijdens de opleiding. Verder zijn als docenten betrokken: Ivo Wouters (onderwijsexpert), Jeroen van der Haas (operational manager), (Esther Rozendaal (professor Communicatie en Gedragwetenschappen verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam), en Liesbeth Hop (directie Nationale Academie voor Media en Maatschappij, opinieleader mediawijsheid en reclamewijsheid).

Foto's: v.l.n.r.: Bamber Delver, Ivo Wouters, Jeroen van der Haas, Dr. Esther Rozendaal, Liesbeth Hop

Inhoudelijke opzet Nationale Opleiding MediaCoach

Voorbeelden vaste dossiers		Korte beschrijving van de inhoud
1	Inleiding in Nationale Opleiding MediaCoach	Introductie waarbij het kader voor de opleiding wordt geschetst. Verschillende relevante definities worden daarbij behandeld. We verdiepen ons ook in de rol van de Nationaal MediaCoach in zijn of haar eigen vakgebied.
2	Digitale geletterdheid, mediawijsheid, media-empowerment, mediawelzijn	Introductie van de termen digitale geletterdheid, mediawijsheid, en media-empowerment. De 4 competentieniveaus van mediawijsheid worden uitgebreid besproken, net als mogelijke bronnen voor informatie over mediawijsheid. Geleidelijk werken we toe naar de onderbouwing van media-empowerment en introduceren we het begrip: mediawelzijn.
3	Media en Maatschappij door de jaren heen	Dit dossier gaat in op alle actuele mediaontwikkelingen in de maatschappij vanuit een historisch perspectief bekeken. Met name de ontwikkelingen in de vakgebieden van de deelnemers worden onder de loep genomen. Daarbij worden meerdere bronnen aangehaald zoals wetenschap, onderzoek, overheid maar ook verschillende digitale bronnen;
4	Eigen vaardigheden	Door middel van pragmatische oefeningen en opdrachten worden de coaching-, pedagogische- en didactische vaardigheden, communicatie- en presentatietechnieken van de deelnemers ontwikkeld. Daarnaast wordt specifiek projectmanagement voor mediawijsheid projecten behandeld.
5	Beleidsplan	Tijdens de bijeenkomsten en studie half uren wordt de aspirant Nationaal MediaCoach ondersteund bij het ontwikkelen van een mediawijsheid beleidsplan, waarmee men na de opleiding direct aan de slag kan. Het beleidsplan bestaat uit een plan van aanpak op korte en lange termijn, waarbij concrete activiteiten worden gedefinieerd.

Wisselende dossiers (afhankelijk van laatste ontwikkelingen)

- Digitale geletterdheid, mediawijsheid, media-empowerment, mediawelzijn.
- Kunstmatige Intelligentie, big data, algoritmes, virtual reality, synthetische media
- Social Media Stress en andere mediaverslavingen
- Informatievaardigheden
- Robotica en andere technische mediaontwikkelingen
- Sociale omgangsvormen, digitaal pesten, afzeikcultuur, positive peergroup pressure
- Manipulatie door en met de media. Journalistiek, media-ethiek en nepnieuws
- De rol van media in het leven van jeugd, (jong) volwassenen, senioren
- Nieuwe vormen van commercie en digitale reclame, in sociale media
- Seksualisering van de media, grooming, sexting, sextortion, online shaming
- Media van de toekomst, toekomsttrends, anticiperen op toekomst
- Media-ethiek, eigen sociale mediahouding, normen en waarden, de CHECK methode
- Consequenties van mediagebruik in o.a. het onderwijs en verdere educatie
- Hulpverlening en justitie, aan wie kunnen wij doorverwijzen
- Trends met betrekking tot diverse doelgroepen: deepfakes en deep ware
- Etc.

Websites

www.nomc.nl

www.mediaenmaatschappij.nl

www.mediacoachinbeeld.nl

www.medialiteracynetwork.org

www.nationaalmediapaspoort.nl

www.mediacoacheurope.com

Contact

Contact via: academie@mediaenmaatschappij.nl of 072 – 888 7 222 (vragen naar hoofddocent Bamber Delver)

*Deze studiewijzer geldt als het vakleerplan van de Nationale Opleiding MediaCoach
De Nationale Academie voor Media en Maatschappij behandelt de gegevens van deelnemers als strikt vertrouwelijk en
gebruikt deze slechts voor eigen communicatie. Wij hanteren de NRTO Algemene Voorwaarden Consumenten.*

De Nationale Academie voor Media & Maatschappij is een project van Stichting Reklame Rakkers

Kamer van Koophandel Amsterdam 34208449